

למה נהוג לעבוד על אנשים דווקא ב-1 באפריל?

אלי

אלי היקר,

השם "שוטה של אפריל" בערך בן 500 שנה, ומקורו, ככל הנראה, המעבר ללוח השנה הגרגוריאני. הרבה קהילות אירופאיות היו חוגגות את ראש השנה לקראת האביב עד שבא הלוח החדש והוויז אותו לעונה אחרת לגמרי. מי שהמשיך להגנו, בכונה או בטעות, את ראש השנה הישן היה שוטה של אפריל. אבל זה רק שם. המנהג לשקר להכריז בתקופת השנה הזו עתיק בהרבה.

חג המתיחות העתיק ביותר שעדיין נחוג נערך מדי שנה באיראן, שמו סידה-פדר, ונהוג גם לחת' בו מתנות לאביזנים ולערך פיקניקים. ולכן, אולי, יום העצמאות האיראני, יום ניצחון המהפכה האסלאמית, חל ב-1 באפריל. חתיכת מתיחה זו היתה

ואז מפנק אותך ביום שלם של חמסין. או שהוא חושף קצת שמש בבוקר, ואז פותח את ארובות השמים ומשאיר אותך עם סני דלים. ואם מזג האוויר מתעתע, מי אנחנו שנתנגד?

או היוונים, למשל, היו משתכרים בת-קופה הזו עד דלא ידע ועורכים פסטיבי ליריקוד ותיאטרון לכבוד ריוניסוס, אל היין. הרומאים חגגו בה את חג ההילאריה שלושה בנשפי תפישות, וגם הבכנותיות - שהיו אורגיות כל כך פרועות עד שהן הוצאו מהחוק, ושצברו כוח פופולריות עד שהמשיכו לחגוג אותן בכל זאת - התחילו מטקס סודי, לנשים בלבד, שנחוג לקראת האביב, בדיוק בתקופה הזו.

באותו זמן חל גם חג החולי ההינדי, רי, שבו מתיים צבעים זה על זה לזכר המתיה הגדולה שבה האל וישנו התי חכם למלך שדים גדול והרגו. גם הנר

צרים משפריצים, אבל בעיקר מים, כחלק מחגיגות הפסחא. הם גם מחביאים ביצים בצענוגות ומספרים לילדים שארנבת גדודי לה הטילה אותן. ולנו יש את פורים - מלך חגי המתיחות - עם התחפושות והקפצונים והערידלאיידע.

ובאיראן, מקום התרחשותו של סיפור המגילה, חוגגים את חג המתיחות העתיק ביותר שעדיין נחוג. קוראים לו סידה-פדר, והוא נופל בדרך כלל על היום הראשון או השני של אפריל. חוץ ממתחות, יש בהג הזה גם מתנות לאביזנים, ואנשים רבים נוהגים לצאת בו לפיקניקים, לעשות על האש ולשחק ששיבש. קצת דומה ליום העצמאות, ואולי משום כך יום העצמאות האיראני, היום שבו המהפכה האסלאמית ניצחה, הוא אחר באפריל, לפני 32 שנה. חתיכת מתיחה זו היתה.

שאלות לבלדד השוחי: askbildad@callist.co.il

מתי האינטרנט יושתל בראשינו?

עתיזן פורץ דרך מסביר איך נגלוש מתוך המוח

נגיל 36, כשד"ר מייקל פוֹרְט קבר השמיעה התחרש לגמרי, הוא עבר ניתוח להחזרת השתלים הללו מכילים יותר מרבע מיליון טרנסיסטורים ועוריים שמהווים עתה חלק בלתי נפרד מגופו. כך, הוא הסביר בספרו הראשון "Rebuilt", הוא נהפך לג' רסה מוקדמת מאוד של אדם בינוני, אדם שהוא גם מחשב, סייבורג.

כרוסט מתאר טכנולוגיות שעדיין לא קיימות, אך שהיסודות להן מגובשים בימים אלה במעבדות: נגיפים מלאכותיים שיתכנתו תאים במוח, קרינה שתשמש לשיפוז הגנטי ושתלים ננו-טכנולוגיים

ד"ר כרוסט, מומחה מאוניברסיטת טקסס באוסטין למדעי המחשב, מחוות רנסנסיים וההיסטוריה של התרבות, הוא כיום עתיזן משפיע ונחשב. החוויה שבה שיתף את הקוראים בספרו מ-2006 היתה עבורו נקודת מוצא למסע מחשבתי שבו הוא משתף את הקוראים בספרו החדש, שיצא בארצות הברית לפני כמה שבועות, "World Wide Mind", שאת שמו המלא אפשר לתרגם כך: "המוח העולמי: עליית האיחוד בין האנושות, המכונות והאינטרנט".

הספר החדש מפרט בדקדקנות מרעית חזון שמהדהד כבר שנים - חזון הסיני גולדריית הטכנולוגית - ואת האופן שבו הוא עשוי להתגשם. הסינגולריות הטכני

נולוגית היא הרגע בעתיד שבו המחשב, הביוטכנולוגיה והמועור יתקרמו עד כדי כך שההבדל בין אדם ומכונה יתבטל, ובתולדות האנושות ייפתח פרק חדש. העתיזן ריי קורצווייל נתן למשג הסנינגולריות כמה רחבה, ופרסם את התחזית הקשה לעיכול, שלפיה קרב היום שבו מחשב יהיה חזק מספיק כדי להכיל בתורו כו תודעה אנושית שלמה, ואנשים יוכלו להעביר את תודעתם אל תוך מחשבים וכך לזכות בחיי נצח. ומה שמבריל את קורצווייל מאלפי סופרי מדע בדיוני שמד תפנטים מניחוש העתיד הוא שקורצווייל מבסס את תחזיותיו על ניתוחים מדעיים. הוא היה מהיחידים שחזו את עליית האינטרנט, הסלולר, שיתוף הקבצים והגאדג'טים המודרניים, ובעצמו היה חלק מיצירת העתיד כאשר המציא את הסינטיסייזוקר, הסרוק והתוכנה לזיהוי דיבור.

גם כרוסט ניגש לנושא בכלים מדיניים, והוא מתאר עתיד קרוב יותר, קוני קרטי יותר ונתפס יותר מזה שקורצווייל דיבר עליו.

איך ייראה העתיד הזה? הוא יהיה דומה להווה, אלא שהמכשירים המטרורבי לים שמתוכננים בין בני אדם - טלפונים ומחשבים, למשל - ייעלמו ממנו, ובני אדם יהיו מחוברים אלה לאלה במחזור תיחם. הוא מתאר טכנולוגיות שעדיין לא כיום במחקרים ראשוניים: נגיפים מלאכרי תיים שיהודרו לתאי המוח ובמקום לחולל בהם מחלות ייצרו בהם חיושיו וקישורים, כמו תוכנות שמתקנות במחשב; או קריינה אלקטרומגנטית מתוזמנת ומתוכנתת

שתשמש לשיפוז הקוד הגנטי. אלה, לצד שתלים ננרטכנולוגיים ופיצוח ה"שפה" של האותות החשמליים במוח, אלה ש"מרכיבים" את המחשבות, ישמשו את כל בני האדם בחיבור לאינטרנט כלל-עולמי, מ, שלא דורש שימוש ברדפנים, אלא רק בממשק האדם-מכונה. כמה מהיסודות לטכנולוגיות האלה לא רק נחקרים אלא כבר מיושמים: פותחו כבר שבבים שאפשר להפעיל על ידי ריכוז ולכוון על ידי רצון, ושכבים ניסויניים כבר מושתלים במוחות עכברים וקופים. באחד הפרקים היותר ציוריים בספר כרוסט מתאר דרמה משטרית שסבאילו לקוחה מסרט, ובה צוות שוטרים מנהלים קרב יריות בפושעים תוך כדי תיאום טקטי על ידי שיחות טלפניות שמתבצעות באמצעות "הקרנת מחשבות". על הניר, הוא כותב, זה אפשרי.

ומה שנתן לתיאוריה של כרוסט משנה רצינית הוא העיסוק שלו בחשיבה ביקורתית על עתידנות. כרוסט מבריל בין שני סוגי ניבוי עתיד: בדיות, ונבואות שקר. נבואות שקר הן פסולות, כי הן מבי טיחות את מה שלא ייתכן, מה שנוגד את המתמטיקה וחוקי הטבע. הבריות, עם זאת, אולי לא קיימות במציאות, אבל הן ייתכנו, והמציאות הקיימת מובילה אליהן. לאונרדו דה וינצ'י ו'ול ורן בראו המצאות עתידיות, אך לא ניבאו נבואות שקר. כרוסט מקוה שחזונו, הכמעט בלתי נתפס והמטריד לפריקים, אבל גם המשכנע, ייזכר ככדיה כזאת.

חופי רפאלי הוא ראש מרכז שגיא ובית הספר לניהול באוניברסיטת חיפה sheifzaf.rafaeli.net

1

סיפור מהחיים: קליפורניקיישן
אריק פונקר היה בן 12 כשאביו קיבל את עבודת החלומות שלו בקליפורניה, והעביר את משפחתו מבלטימור האפרוה למדינת השיזוף הנצחית. אבל מה שראה בתחילה בהתגשמות החלום האמריקאי הלך והסתבר. כמו כל סיפור אמריקאי טוב, גם במקרה של הפונקרים הכל מתחיל ונגמר של "GQ".

<http://is.gd/PE0GaW>

פאן: דונקי קונג חוזר

פנו לעצמכם את הוויקנד כדי לשחק בגרסאות משוחזרות של כמה מהמשחקים האלקטרוניים הקלאסיים של כל הזמנים: דונקי קונג והטבח צעירי לנכוד את הדגים והעופות ועד לזדה. נוסטלגי, מהדר, זג.

pica-pic.com

2

איפון: לתעד את ההזדקנות
איכשהו נדמה כאן מאז ומעולם, אבל מתברר שלא כך הוא. Everyday את עצמם מדי יום באייפון (גרסה 4 בלבד), בזווית ומרחק קבועים, וכך ליצור לאורך זמן סרטון שכולו הזדקנות מאצת. אל תפספסו גם את סרטון ההמחשה הקריפי: everyday-app.com

4

אמנות: צבע דומם
האמן היפני שינצ'י מארוימה מציג בנוי יורק את פרויקט Gardens שבו הוא מצלם התפרצויות צבע. התוצאה משגעת: איי צבע שקפאו בחלל בצורות שגראות מוכרות לצד צורות מופשטות לחלוטין. ימים אחרונים במנהטן - אחר כך, חששו זה זה ברשת. <http://is.gd/XkOkZe>

5

מתנה: מחברות אישיות
המחברות האלגנטיות של היצרנית האמריקאית Field Notes מגיעות כעת עם טוויסט פרוסונלי: גיליון של אותיות ואייקונים שנועדו לתח למחברת שלכם סאף אישי. זה לפני שדיברו על העונג הנוסטלגי שמזמנת חוויית הגירוד הזאת (בעגה המקצועית קוראים לזה Dry Transfer, מחברת). להשיג באתר החברה. <http://is.gd/LuaAEk>

<http://is.gd/LuaAEk>

עיצוב: בקבוק הפלדה

KOR ידועה בבקבוקי המים היפים שלה. הם ידועים גם באגנדה האקולוגית שלהם, אבל לא נלאה אחכם בזה. מה שחשוב הוא שהבקבוק החדש שלהם, Vida, נראה נהדר. הוא עשוי פלדה ופלסטיק, ומצויד בפייה שהחבריה ב-KOR מאוד גאים בה. להשיג בלבן, שחור וגימור טבעי מתות 25 דולר. <http://is.gd/R7hgkT>

7

תכנון עירוני: חיזורים בשטוקהולם

צירוף האותיות OMG נולד בדיוק בשביל דברים כאלה. ההצעה הזוכה של משרד האדריכלים BIG לתכנון מחודש של הכניסה לשטוקהולם כוללת מלבד הדברים הברורים מאליהם גם כדור סולארי עצום שמרחף מעל כל הקונסטרוקציה, ומציע פרספקטיבה נוסח עין הדג על כל המתרחש פריקי!

<http://is.gd/qC3ZDq>

6

